

Hösten har snart passerat, vintern är på ingång, och nu är det dags för miljöblad nr 2. Här vill vi börja med att presentera våra nya lantbruksinspektörer Carolina och Elin. Sedan tidigare har vi Elisabeth och Håkan som också jobbar med lantbruk. I detta miljöblad informerar vi bland annat om ny lagstiftning gällande ogräsbekämpning på gårdsplan, invasiva arter och lite annat som kan vara bra att känna till inför till exempel tillsyn. Söderåsens miljöförbund tackar för detta året och ser fram emot ett nytt spännande år tillsammans med er.

Vi önskar Er alla en riktigt God Jul och ett fantastiskt Gott Nytt År!

Invasiva arter - lagkrav för markägare, bekämpning och avfall

Invasiva arter är ett verkligt hot mot biologisk mångfald och ska därför tas på stort allvar. Biologisk mångfald är ett av de 17 globala mål som antogs av världens ledare 2015. De globala målen som även kallas för Agenda 2030 ska bidra till en socialt, ekonomiskt och miljömässigt hållbar utveckling. Sverige har förbundit sig att följa dessa mål för hållbar utveckling.

De vanligaste invasiva växtarterna som finns runt om i våra söderåskommuner och som är EU-listade och därmed förbjudna enligt lag, är jätteloka, jättebalsamin och gul skunkkalla. Det finns andra invasiva arter som inte är EU-listade och som sprider sig aggressivt och är svåra att bekämpa. En sådan art är parkslide som är mycket vanligare runt Söderåsen än till exempel skunkkallan.

Jätteloka

Det kan vara svårt att helt bli av med invasiva växtarter. Men vi måste alla göra vad vi kan för att hålla nere bestånden. Det finns lagkrav att man som markägare eller innehavare med nyttjanderätt av mark ska bekämpa EU-listade invasiva växter.

Jättebalsamin

Läs på innan du bekämpar för att inte göra mer skada än nytta!

Det är viktigt att du vet hur du bekämpar invasiva arter. I ett område med till exempel parkslide ska du akta dig för att gräva eftersom det kan trigga växten att sprida sig. Varje rot del som lämnas kvar i jorden kan bli en ny planta.

Lagkrav för markägare

Ansvar för att bekämpa invasiva arter ligger på dig som fastighetsägare/markägare, vilket betyder att kommunen som regel bara bekämpar invasiva växter på kommunal mark. Vissa arter finns med på EU:s lista över invasiva arter. Det är fastighetsägare/markägare eller innehavare med nyttjanderätt av mark som är skyldig att bekämpa enligt lag.

Avfall

Parkslide och andra invasiva växter får aldrig läggas på komposten eller i kärlet för trädgårdsavfall. De ska läggas i tätt förslutande påsar och lämnas till bränning på återvinningscentralen. **Var noga med att se till att påsarna inte hamnar i containern för trädgårdsavfall på återvinningscentralen, då är risken stor att du sprider vidare.** För att vara säker

på att det hamnar rätt kan du kontakta personalen på centralen för anvisning till rätt container.

Upptäcker du invasiva arter på din egen eller någon annans mark är det bra om du rapporterar in det på Artportalen eller invasivaarter.nu. Här kan både privatpersoner, ideella organisationer och myndigheter ta del av informationen. Om de växer på kommunens mark kan du felanmäla det via kommunernas webbplats.

Parkslide

Bekämpning gårdsplan

Vi vet att risken för ytavrinning och utlakning är extra stor från gårdsplaner eftersom dessa helt eller delvis saknar matjordslager som kan binda och bryta ner bekämpningsmedlen. Inte allt för sällan finns också dagvattenbrunnar eller den egna vattentäkten på gårdsplanen. Bekämpningsmedel på gårdsplanen medför otvetydigt en läckagerisk. Roundup med flera glyfosatprodukter används flitigt inom växtodlingen. År 2004 sprutades drygt 500.000 hektar i Sverige med preparat som innehåller glyfosat. Glyfosatresten hittades i 42 % av vattenproverna i den svenska miljöövervakningen av vattendrag i jordbrukslandskapet (år 2004). Bevisligen har vi ett glyfosatläckage, sannolikt från åkern men även från hårdgjorda ytor. Därför är det viktigt att vi undviker kemisk bekämpning på de ställen där vi vet att läckagerisken är extra stor och där insatsen dessutom inte är produktionsbetingad, såsom gårdsplanerna. Det är bättre att spara den kemiska

insatsen till situationer i fält där alternativen kan vara färre.

Vad säger lagen?

Ogräsättika och Roundup-produkter får enligt etiketten användas för bekämpning av icke önskvärd vegetation, till exempel på gårdsplanen. Men om man beaktar miljöbalken och dess hänsynsregler så är det ytterst olämpligt med kemisk bekämpning på gårdsplan. För att få lov att utföra bekämpning med glyfosatprodukter behöver man ansöka om det till miljöförbundet. De markanpassade skyddsavstånden: 2 m till dagvattenbrunn och 12 m till dricksvattentäkt gäller alltid

- Blankett för ansökan om spridning av bekämpningsmedel hittar du här → [Ansökan-anmälan-om-spridning-av-bekämpningsmedel-2021-11.pdf \(smfo.se\)](#)

Spridning av gödsel

Den som ska sprida naturlig gödsel, slam eller annat som kan orsaka luktstörningar eller tillför näring inom, eller 100 m intill område med detaljplan ska ansöka om tillstånd hos miljöförbundet innan spridning sker. Ansökan behövs inte för spridning av väl brunnen gödsel från nötkreatur, häst, fjäderfä eller gris om den sker i trädgårdsodling på villatomt, och om nedmyllning sker direkt efter spridningen. Ansökan behövs inte heller om du redan har tillstånd för spridningen om spridningen av orenligheten regleras i tillstånd enligt miljöbalken. Blankett finns här → [Ansökan-om-spridning-av-godsel-inom-eller-intill-detaljplan-2021-12.pdf \(squarespace.com\)](#)

Cisterner

Om du har en cistern för till exempel diesel eller ska ta en cistern ur bruk finns det en del du behöver tänka på. Cisterner ska kontrolleras vid installation och reparation samt besiktigas med jämna intervaller. Du som äger en cistern är ansvarig för att lagring, hantering och kontroll görs på rätt sätt. Om cisterner finns i verksamheten ska dessa kontrolleras med ett visst intervall för att undvika risk för läckage till omgivande mark och vatten. Kopia av besiktningsprotokoll bör finnas tillgängligt vid tillsyn. Tänk på att cisterner ska vara stadigt uppställda och inte placeras direkt på marken (korrosionsrisk) och bör förses med invallning. Cisterner bör också förses med påkörningsskydd. Påkörningsskydd kan ordnas i form av räcke, betongblock, mur, jordvall, stor sten mm.

Kontroll/besiktning av cisterner

Cisterner ska kontrolleras regelbundet av ackrediterat företag med 6 eller 12 års intervall, beroende på utformning och placering. Datum för nästa kontroll står vanligen på sista sidan av senaste kontrollrapporten eller på cisternen. Kolla om ett företag är ackrediterade här → [Swedac ackrediteringsregister](#) | [Swedac](#)

Vad ska finnas med på cisternens tillverkningsskylt?

En cistern ska ha en skylt som talar om följande:

- Tillverkare, tillverkningsår och tillverkningsnummer/Id- nummer
- Volym och beräkningstemperatur i C° och beräkningstryck i bar
- Högsta tillåtna densitet
- Tillverkningsstandard
- Certifikatnummer (om den är certifierad)

Skrotning eller försäljning

Innan en cistern skrotas eller säljs ska du göra en anmälan till miljöförbundet detta för bedömning om hur cisternen bör omhändertas och därefter avregistreras.

Blankett finns här → [Söderåsens miljöförbund \(smfo.se\)](#)

Ny cistern

Senast 4 veckor innan installation av ny cistern på mer än 1 m³ ska miljöförbundet informeras.

Blankett finns på miljöförbundets hemsida.

Kravet på information gäller även hantering inom vattenskyddsområde samt tillfällig och mobil hantering.

Inom vattenskyddsområde

Cisterner och rörledningar som installeras efter den 1 juli 2018 ska ha sekundärt skydd, alltså vara skyddade mot läckage till omgivningen. Cisterner och rörledningar som installerats före den 1 juli 2018 ska ha sekundärt skydd senast den 1 januari 2022. Kravet på sekundärt skydd gäller för all hantering över 250 liter. Sekundärt skydd innebär att cisterner ska vara invallade och för rör- samt slangledningar innebär det dubbelmantling eller liknande. Vet du inte om din cistern står inom vattenskyddsområde kan du kontakta kommunens kundtjänst.

